ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ἡ ἱστορία τῆς μελάνης

Ἡ μελάνη ἤτανε γνωστὴ στὴν ἀρχαιότητα, καθὼς μαθαίνουμε ἀπὸ τὸν Κικέρωνα, τὸν Πλίνιο καὶ ἄλλους ἱστορικούς. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὴν ἔφτιαχναν μὲ ἀσβόλη καὶ ψαρόκολλα, ἢ καὶ μὲ χολὴ σουπιᾶς καὶ χταποδιοῦ, ὅπως συνηθίζουν νὰ κάνουν μέχρι σήμερα σὲ πολλὰ μέρη τῆς Τουρκίας.

Ἡ μελάνη ποὺ χρησιμοποιούσανε στὴν ἀρχαιότητα καὶ στὸ μεσαίωνα, ἤτανε πιὸ παχειὰ ἀπὸ τὴ σημερινή. Ὅταν δὲ ἐπρόκειτο νὰ γράψουν σὲ περγαμηνὴ ἢ σὲ μεταξωτὸ ὕφασμα, ἔρριχναν μέσα γόμμα. Γι' αὐτὸ τὰ γράμματα ἐξεῖχαν τῆς ἐπιφανείας τοῦ χάρτου.

Ὅπως σήμερα, ἔτσι καὶ στὴν ἀρχαιότητα ὑπῆρχον μελάνια σὲ διάφορα χρώματα.

Τὸ μαῦρο μελάνι τὸ μεταχειριζόντανε γιὰ τὰ χειρόγραφα καὶ τοὺς χάρτες. Τὸ κόκκινο τὸ χρησιμοποιούσανε γιὰ τὰ κεφαλαῖα γράμματα καὶ γιὰ τοὺς τίτλους τῶν βιβλίων καὶ τῶν χαρτῶν.

Οἱ αὐτοκράτορες ἔγραφαν πάντοτε τ' ὄνομά τους μὲ κόκκινο μελάνι

Μὲ χρυσὸ μελάνι ἔγραφαν μονάχα πάνω σὲ πορφύρες ἢ ἄλλα χρωματισμένα πανιά. Ὁ περίφημος κῶδιξ τῆς Οὐψάλης εἶνε γραμμένος μὲ ἀργυρᾶ γράμματα πάνω σὲ κόκκινο βελοῦδο !...

***

Ὁ κλῆρος στὴν Τσαρική Ρωσσία.

Οἱ ἱερεῖς στὴν «Ἁγία» Ρωσσία, ἐπὶ τσαρικοῦ καθεστῶτος, ἦσαν ἀναρίθμητοι. Ἀπὸ τὴ στατιστικὴ ποὺ σᾶς παραθέτουμε πιὸ κάτω, θὰ πεισθῆτε ὅτι δὲν εἶχε ἄδικο ὁ ἄγγλος ἐκεῖνος δημοσιογράφος ποὺ εἶχε πῆ ὅτι στὴ Ρωσσία ὑπῆρχον... περισσότεροι παπάδες παρὰ στρατιῶτες !...

Ὁ ὁλικὸς λοιπὸν ἀριθμὸς τῶν ρώσσων ἱερέων ἐπί Τσάρου, ἀνέβαινε σὲ 100.000, ἐξαιρουμένων τῶν μοναχῶν. Μαζὺ μὲ τοὺς καλόγερους, ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς ἔφτανε στὶς 250.000 ! Τὰ εἰσοδήματα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἔφταναν τὰ 26 ἑκατομμύρια χρυσᾶ ρούβλια τὸν χρόνο—ποσὸν δηλαδὴ τεράστιο, καταπληκτικό !...

Ὑπῆρχον ἄλλοτε στὴ Ρωσσία 420 μητροπόλεις, 38 302 ἐκκλησίες καὶ 12 408 παρεκκλήσια. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἱδρύματα ἦσαν ἀνεγνωρισμένα τρόπον τινὰ ἀπὸ τὸ Κράτος. Τὰ ἰδιωτικὰ τέλος παρεκκλήσια, στὰ ὁποῖα παρέμεναν πολλοὶ καλόγεροι, ἦσαν ἀμέτρητα !...

Σήμερα, ἡ ρωσσικὲς ἐκκλησίες μετετράπησαν, ὡς γνωστόν, σὲ σχολεῖα.

***

Ἡ ἀξία τῆς πέτρας

Ὁ Ἐρρῖκος τῶν Μεδίκων ἔδειχνε κάποτε σὲ μερικοὺς αὐλικούς του ἕνα θαυμάσιο πολύτιμο λίθο.

— Αὐτὴ τὴν πέτρα ποὺ βλέπετε, τοὺς εἶπε, τὴν ἀγόρασα δέκα χιλιάδες δουκάτα.

— Αὐτὴ εἶνε σωστὴ τρέλλα, παρετήρησε τότε ἕνας εὐπατρίδης. Νὰ ξοδέψῃ κανεὶς ἕνα τόσο μεγάλο ποσὸν γιὰ μιὰ πέτρα ποὺ δὲν χρησιμεύει σὲ τίποτα ἀπολύτως !... Ἐγώ, μὲ δέκα μόνο δουκᾶτα, ἀγόρασα μιὰ πέτρα ποὺ μοῦ ἀφίνει κέρδος διακόσια δουκᾶτα ἐτησίως !

— Τί εἴδους πέτρα εἶνε αὐτὴ ; ρώτησε μὲ ζήλεια ὁ Ἐρρῖκος τῶν Μεδίκων.

— Μιὰ μυλόπετρα γιὰ τὸ νερόμυλό μου !

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΜΠΟΥΤΡΟΝ Ο ΑΣΗΜΟΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΠΑΝΙΣΧΥΡΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

Ἕνα μικροζήτημα ποὺ ἀναστατώνει τὴν Γαλλικὴ κυβέρνησι. Ἡ ἀπόλυσις τοῦ Μπουτρόν. Ἀνάστατη ἡ Ὄπερα, ἀνάστατο καὶ τὸ κοινόν. Ὁ Ναπολέων φουρκίζεται. —«Στὸ διάβολο !...» Ἐπιστολαί, διαταγαί, συνεννοήσεις. Ὁ Μπουτρὸν θριαμβεύει !...

Τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ Μέγας Ναπολέων βρισκόταν στὴν ἀκμὴ τῆς δόξας καὶ τῆς δυνάμεώς του, ἕνας ἄσημος ἄνθρωπος ἐτόλμησε ν' ἀντιμετωπίση κσὶ μάλισια ἀποτελεσματικὰ τὴν παντοδυναμία καὶ τὸ πεῖσμα τοῦ ἀνικήτου αὐτοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῆς Κυβερνήσεώς του. Καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν ὁ Μπουιρόν, ὁ ἀρχιμηχανικὸς τῆς Ὄπερας τῶν Παρισσιῶν.

Τὸ 1807, κατὰ τὴν διάρκεια μιᾶς παραστάσεως, στὴν «Ὄπερα», συνέβη ἕνα σοβαρὸ ἀτύχημα ἐπὶ σκηνῆς, στὴν διάσημη καλλιτέχνιδα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τὴν δεσποινίδα Ὠμπρύ. Τὸ ἀτύχημα αὐτὸ ὠφέλετο σ' ἀπροσεξία τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ τῆς «Ὄπερας» Μπουτρόν, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε τοποθετήσει καλὰ στὴ θέσι τους μερικὰ ἀπ' τὰ σκηνικά, τὰ ὁποῖα ἔπεσαν καὶ χτύπησαν τὴν δεσποινίδα Ὠμπρύ.

Κατόπιν αὐτοῦ ἡ διεύθυνσις τῆς «Ὄπερας» ἀπέλυσε τὸν Μπουτρόν. Ἀλλὰ οἱ μηχανικοὶ τοῦ θεάτρου, ἡ χορεύτριες τοῦ μπαλλέτου καὶ γενικῶς τὸ κατώτερο προσωπικὸ τῆς «Ὄπερας» ἐξηγέρθη γιὰ τὴν ἀπόλυσι αὐτὴ καὶ ἀπειλοῦσε νὰ κηρύξῃ ἀπεργία ἂν δὲν προσελαμβάνετο πάλι ὁ Μπουτρόν. Ἀντιθέτως οἱ πρωταγωνισταί, ἡ πρωταγωνίστριες, ἡ διεύθυνσις καὶ ὅλο τὸ ἀνώτερο προσωπικὸ τοῦ θεάτρου ἐτέμενε νὰ πραγματοποιηθῆ ἡ ἀπόλυσις. Ἡ ἐφημερίδες ἀφιέρωναν στῆλες ὁλόκληρες στὸ ζήτημα αὐτό, τὸ ὁποῖο εἶχε διαιρέσει ὄχι μόνο τὸ προσωπικὸ τοῦ θεάτρου, ἀλλὰ καὶ τὸ θεατρόφιλο Παρισινὸ κοινό. Ἀπὸ τοὺς Παρισινοὺς θεατρόφιλους ἄλλοι εἶχαν πάρει τὸ μέρος τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ καὶ ἄλλοι, οἱ συμπαθοῦντες τὴν δεσποινίδα Ὠμπρύ, ἦσαν ἐναντίον του.

Ὁ διευθυντὴς τῆς «Ὄπερας» βρέθηκε ἔτσι σὲ φοβερὸ δίλημμα καὶ ἐπειδὴ δὲν ἤξερε τί νὰ κάνη, ζήτησε ὁδηγίες ἀπ' τὸν ὑπουργὸ τῆς Ἀστυνομίας, τὸν περίφημο Φουσσέ. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος δὲν τολμοῦσε ν' ἀναλάβη τὴν εὐθύνη καὶ νὰ δώση ὁριστικὴ λύσι στὸ ζήτημα αὐτό. Ἔγραψε λοιπὸν στὸν Αὐτοκράτορα ζητῶντας του σχετικὲς ὁδηγίες.

Ὁ Ναπολέων τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἐβάδιζε μὲ τὰ στρατεύματά του πρὸς τὴν Βαλτικὴ γιὰ νὰ καταλάβη τὸ Δάντζιγκ. Μόλις ἔλαβε τὸ γράμμα τοῦ Φουσσέ, τοῦ ἀπάντησε ἀμέσως, στέλνοντας στὸν διάβολο κι' αὐτὸν καὶ τοὺς Παρισινοὺς καὶ τὴν Ὄπερα !...

«*Βλέπω*, ἔγραφε ὁ Ναπολέων σὺν τοῖς ἄλλοις, *πῶς ἡ ὑπόθεσις Μπουτρὸν ἀπασχολεῖ τοὺς Παρισινοὺς πολὺ περισσότερο ἀπ' τὸ στρατό μου, ὁ ὁποῖος βαδίζει πρὸς τὸν θάνατο, πρὸς τὴν δόξα !... Δὲν εὐκαιρῶ δυστυχῶς ν' ἀσχοληθῶ μὲ τὸ ζήτημα αὐτό. Κάνετε ὅπως νομίζετε καλύτερα*».

Ἀλλὰ ἡ κυβέρνησις δὲν τολμοῦσε νὰ λάβη καμμιὰ ἀπόφασι καὶ ζήτησε πάλι τὶς ὁδηγίες τοῦ Ναπολέοντος. Καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ἀπάντησε καὶ πάλιν στὸ Φουσσὲ ἀπ' τὸ Φιλκεστάϊν, στὶς 12 Ἀπριλίου :

«*Βλέπω ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ πῆρε ἄσχημο δρόμο. Κατάντησε νὰ ἐνοχλῆ, τόσον καιρὸ τώρα, ὁλόκληρη τὴν Γαλλία !.. Εἶνε τόσο σπουδαῖο πρόσωπο λοιπὸν αὐτὸς ὁ Μπουτρόν ; Καὶ δὲν μποροῦν χωρὶς αὐτὸν νὰ κάμουν τὶς μηχανὲς τῆς Ὄπερας νὰ λειτουργήσουν ; Μιλᾶτε γιὰ ἕνα τόσο ἁπλὸ πρᾶγμα, μὲ τόση ἀπορία καὶ τἄχετε σαστίσει ἔτσι, σὰν νὰ σᾶς ζητοῦν νὰ καταπιῆτε τὴν θάλασσα !..*»

Μὰ οὔτε κι' αὐτὴ τὴ φορὰ τὸ ζήτημα ἐκανονίσθη. Καὶ στὶς 18 Ἀπριλίου, εἰς ἀπάντησιν ἐπιστολῆς τοῦ πρωθυπουργοῦ Καμπασερές, ὁ Ναπολέων τοῦ ἔγραφε :

«*Ἀναθέτω σὲ σᾶς αὐτοπροσώπως νὰ ἐπαναφέρετε τὴν τάξι σ' αὐτὸ τὸ λυρικὸ καταγώγιο* (ἐννοοῦσε τὴν Ὄπερα) *καὶ μάλιστα τὸ ταχύτερο !...*

Ἀλλὰ οὔτε ὁ Καμπασερὲς μπόρεσε νὰ ἐπιβάλη τὴν τάξι καὶ ὁ Ναπολέων στὶς 2 Μαΐου, ἔγραφε στὸν Φουσσέ, εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐπιστολῆς του :

«*Εἶμαι πολὺ δυσαρεστημένος ἀπ' τὴν κατάστασι τῶν πραγμάτων τῆς Ὄπερας. Ἂν δὲν σταματήσουν τὶς φασαρίες, θὰ διορίσω διευθυντὴ τους ἕναν καλὸ στρατιωτικό, ὁ ὁποῖος θὰ τοὺς ξαναφέρῃ στὴν τάξι «ταμπούρ μπαττὰν» (ὑπὸ τοὺς ἤχους τοῦ τυμπάνου) !...*

Ἡ ἀπειλὲς αὐτὲς τοῦ Ναπολέοντος δὲν σταμάτησαν τὶς μηχανορραφίες τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ Μπουτρόν, οὔτε ἔλυσαν τὴν ἀπεργία τῶν φίλων του ἕως ὅτου ἡ διεύθυνσις τῆς Ὄπερας ἀναγκάσθηκε νὰ τὸν ξαναπάρη στὴν ὑπηρεσία της, εἰς πεῖσμα τῶν πρωταγωνιστῶν, εἰς πεῖσμα τοῦ κοινοῦ, εἰς πεῖσμα αὐτοῦ τοῦ παντοδυνάμου Ναπολέοντος !...

πιὸ μεγάλη ἀγάπη. **Ἄννα-Μαρία-Βικτωρία»**

Αὐτὴ ἡ εὐτυχισμένη ζωὴ τῆς μικρούλας Ἰνφάντας βάσταξε μερικὰ χρόνια καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας περίμενε νὰ κλείση ἡ κόρη του τὰ ἑφτὰ της χρόνια γιὰ νὰ ἑορασθοῦν οἱ ἀρραβῶνες της ἐπισήμως. Μὰ ὁ δοῦξ τῆς Ὀρλεάνης, ὁ ὁποῖος εἶχε εὐνοήσει τόσο πολὺ τὸ συνοικέσιο αὐτό, πέθανε ἄξαφνα καὶ ὁ δοῦξ τῶν Βουρβώνων, ὁ ὁποῖος τὸν διαδέχτηκε στὴν ἀντιβασιλεία τῆς Γαλλίας, φοβούμενος μήπως περιέλθῃ τὸ στέμμα στοὺς ἐχθροὺς του, ἂν ὁ ἀσθενικὸς Λουδοβῖκος 15ος πέθαινε χωρὶς ν' ἀφήση παιδί, ἀποφάσισε γιὰ τὸ διαλύση. Χωρὶς λοιπὸν νὰ λυπηθῆ καθόλου τὴ μικρούλα Ἱσπανίδα Ἰνφάντα, ἡ ὁποία μεγάλωνε μπρὸς στὰ μάτια του, ἀποφάσισε νὰ τὴν ξαναστείλη στὴν Ἱσπανία καὶ νὰ δώση στὸ Λουδοβῖκο 15ο γιὰ σύζυγο μιὰ πριγκήπισσα ἐνήλικη ποὺ νὰ μποροῦσε νὰ τοῦ χαρίση διάδοχο. Ἡ ἀπόφασίς του αὐτὴ πραγματοποιήθηκε ἀμέσως καὶ ἡ ὡραία Πολωνὶς πριγκήπισσα Μαρία Λεζίνσκα κατέλαβε σὲ λίγο στὸ θρόνο τῆς Γαλλίας τὴ θέση ποὺ προορίζόταν γιὰ τὴ χαριτωμένη Ἱσπανίδα πριγκήπισσα Βικτώρια.

Ἡ μικροῦλα Ἰνφάντα ἐγκατέλειψε τ' ἀνάκτορα τῶν Βερσαλλιῶν στὶς 5 Ἀπριλίου 1725, χωρὶς νὰ ὑποψιάζεται ὅτι φεύγει γιὰ πάντα καὶ νομίζοντας ὅτι πήγαινε στὴν Ἱσπανία γιὰ νὰ ἐπισκεφθῆ τοὺς γονεῖς της, γιατὶ δὲν εἶχαν τολμήσει νὰ τῆς ὁμολογήσουν τὴ θλιβερὴ ἀλήθεια. Κι' ὁ Λουδοβῖκος 15ος εἶχε σταλῆ στὸ Μαρλὶ γιὰ νὰ μὴν παραστῆ στὴν ἀναχώρηση τῆς μικρούλας του ἀρραβωνιαστικιᾶς.

Ἡ ὀργὴ τοῦ Φιλίππου δου τοῦ πατέρα της δταν τὴν εἶδε νὰ τοῦ τὴ στέλνουν πίσω, ἦταν ἀνωτέρα πάσης περιγραφῆς. Μετὰ δυσκολίας οἱ αὐλικοὶ του τὸν συνεκράτησαν καὶ δὲν ἐκήρυξε τὸν πόλεμο ἐναντίον τῆς Γαλλίας.

Ὅσο γιὰ τὴ μικρούλα πριγκήπισσα, αὐτὴ κράτησε γιὰ πάντα μέσ' τὴν καρδιὰ τὴν πίκρα γιὰ τὴν προσβολὴ ποὺ τῆς εἶχαν κάνει οἱ Γάλλοι. Ποτὲ στὴ ζωὴ της δὲν ἐμίλησε γαλλικά, ἂν καὶ τὰ ἤξερε καλύτερα κι' ἀπὸ τὰ Ἱσπανικά. Ἀργότερα παντρεύτηκε μὲ τὸν πρίγκηπα τῆς Μπραγκάνς, ἔγινε βασίλισσα τῆς Πορτογαλλίας καὶ πέθανε σὲ ἡλικία ἑξῆντα δύο χρόνων.